Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: **Министерство на културата**	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища за 2026 година
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: **август/септември 2026 г.**
Лице за контакт: **Ралица Базайтова, главен експерт, дирекция СИХО**	**Телефон и ел. поща:** **02 94 00 825** **rbazaytova@mc.government.bg**

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Необходимо е да бъде приета Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища за 2026 година в изпълнение на чл. 11, ал. 1 и 4 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби /Наредбата/. “

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

На основание чл. 5а от Закона за закрила на детето във връзка с чл. 11, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, приета с Постановление № 298 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 111 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 51 и 89 от 2005 г., бр. 14 и 37 от 2006 г., бр. 79 от 2009 г., бр. 107 от 2011 г., бр. 48 и 62 от 2013 г.,бр. 36 от 2014 г., бр.22 от 2017 г. и бр.55 от 2018 г. бр.55 от 3.07.2018 г., изм. и доп. ДВ. бр. 36 от 3 май 2019 г., изм. ДВ. бр. 30 от 2020 г., изм. и доп. ДВ. бр. 102 от 2022 г.) министърът на културата след съгласуване с министъра на образованието и науката и с министъра на младежта и спорта всяка година до 31 януари внася в Министерския съвет Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища за текущата календарна година. Програмата е изготвена от междуведомствена работна група от Министерството на културата, Министерство на образованието и науката и Министерството на младежта и спорта. Програмата включва националните и международни конкурси, олимпиади и състезания, за които се прилагат мерките за закрила по наредбата чрез еднократно финансово подпомагане и стипендии. С приемането на Постановлението се осигуряват необходимите средства от централния бюджет за 2026 година в рамките на предвидените за тази цел средства в размер на **1 022 600 евро**, които са планирани от Министерството на финансите. През настоящата година забавянето при внасянето на Програмата е свързано с късното приемане на Закона за държавния бюджет.

Приемането на програмата е способ за насърчаване на творческите, научните и спортните заложби и потребности на деца с изявени дарби в областта на изкуството и науката, класирани на първо, второ или трето място на конкурс, олимпиада или състезание на национално или международно равнище, или спечелили златен, сребърен или бронзов медал на международна олимпиада, международен конкурс или състезание в областта на науката, а в областта на спорта – на първо, второ и трето място на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство, балканско първенство или на първо място на финали на държавно индивидуално първенство или на финали на ученически игри. През изминалите години ежегодно стипендии и

еднократно финансово подпомагане са получавали около 1000 деца, 2000 деца заедно с доизплащането от предишната година, като това е допринесло за тяхното развитие в областта на изкуствата, науката и спорта. Ежегодната програма е доказала своя принос за развитието на младите таланти през изминалите повече от 20 години от функционирането на Наредба за условията и реда за закрила на деца с изявени дарби.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Приемането на проекта на Постановление е необходимо, за да се осигури изпълнение на предвидените в действащото законодателство мерки за закрила на деца с изявени дарби, като се посочат изрично условията за придобиване на право на финансова подкрепа чрез еднократно финансово подпомагане и стипендии чрез регулиране на видовете конкурси, на които учениците могат да се явяват и съответно да бъдат класирани. С приемането на акта ще се осигурят и условия за изплащане и доизплащане на стипендии на деца, придобили това право през календарната 2025 г.

Така дефинираните проблеми не могат да бъдат разрешени чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Същността на акта не предполага изготвянето на последващи оценки. Чрез него не се осъществява директно регулиране на стопанската дейност и не настъпват значителни последици за обществото, поради тази причина не се е налагало изготвянето на последваща оценка на въздействието.

2. Цели:

Цел 1 „Предоставяне на закрила на деца с изявени дарби в областта на изкуствата, науката и спорта. Определяне на мерките за закрила, чрез посочване на списъка на националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които са планирани финансови средства за 2026 година по централния бюджет“

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Ученици от държавни, общински и частни училища в страната, получили стипендии през 2025 г., които ще се изплащат и доизплащат през 2026 г. – 1218 бр. ученици;

Ученици от държавни, общински и частни училища в страната, спечелили национални и международни конкурси, които ще получат стипендии и еднократно финансово подпомагане през 2026 г. - 1144 бр. ученици;

Министерство на културата;

Министерство на образованието и науката;

Министерство на младежта и спорта;

Всички общини;

Държавни, общински и частни училища:

Ученици от държавни училища - VIII-XII клас- 96 078

Ученици от общински училища – VIII-XII клас - 192 145

Ученици от частни училища – VIII-XII клас – 6 194

Държавни училища общо с ученици VIII-XII клас - 268

Общински училища с ученици VIII-XII клас - 73

Частни училища с ученици VIII-XII клас – 61

Организатори на национални и международни конкурси, олимпиади и състезания.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант „Без действие“:

Описание:

Не се приема предложения нормативен акт.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се наблюдават положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически негативни въздействия:

Всяка програма включва и средства за изплащане на стипендии за съответната година, в случая 2026 г. и средства за доизплащане на стипендии, придобити през предходната година, поради което неприемането на акта ще доведе до неизпълнение на мерките за осигуряване на закрила на надарени деца.

Неизпълнение на законоустановени задължения, свързани със заплащане на стипендии и еднократно финансово подпомагане на ученици от държавни, общински и частни училища, придобили право по условията и реда на наредбата за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.

Предявяване на претенции към съответните органи за закрила за неизпълнение на задълженията за доизплащане на стипендии на ученици от държавни, общински и частни училища по Програмата на мерките за 2025 година.

Неизпълнение на нормативно установени задължения, свързани с регламентиране на национални и международни конкурси, в сферата на изкуствата науката и спорта, и нивото на класиране на децата, което ще послужи като основание за предоставяне на закрила, съответно за отпускане на стипендии;

Социални негативни въздействия:

Учениците от държавни, общински и частни училища в страната, които през 2026 г. ще спечелят призови места на национални и международни конкурси в областта на изкуствата, науката и спорта, няма да получат финансова закрила от държавата по реда предвиден в българското законодателство;

Невъзможност за насърчаване на творческите, научните и спортните заложби и потребности на деца с изявени дарби;

Неизпълнение на изискванията на Закона за закрила на детето и на условията, регламентирани в Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби. Липса на нормативен акт, който да посочва изрично условията за придобиване на право на стипендия, чрез регулиране на видовете конкурси, на които учениците могат да се явяват и съответно за бъдат класирани;

Липса на нормативна уредба, чрез която да се осъществи закрила на деца с изявени дарби през 2026 г.;

Неизпълнение на законоустановени задължения.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Учениците не са стимулирани да участват в конкурси, организаторите не са стимулирани да провеждат национални и международни конкурси.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма.

Административна тежест:

Няма.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 1 „Приемане на предложения проект на акт “:

Описание:

Приемане на Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2026 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще бъдат определени националните и международни конкурси, на които учениците могат да се явяват, да изявяват своите дарби и съответно за бъдат класирани;

Ще бъдат определени средствата от централния бюджет за съответните сфери – изкуства, наука и спорт – общо в размер на **1 022 600 евро**, които са планирани от Министерството на финансите, разпределени между Министерство на културата, Министерство на образованието и науката и Министерство на младежта и спорта, както следва:

1. Министерство на културата – 274 645 евро;
2. Министерство на образованието и науката – 415 616 евро;
3. Министерство на младежта и спорта – 332 339 евро.

Учениците от държавните училища получават средства след класирането си в Раздел I, II или III по Програмата чрез корекция на бюджетите на съответните училища, съобразно ведомствената подчиненост на съответното училище.

Учениците от общинските и частните училища получават средства след класирането си в Раздел I, II или III по Програмата чрез трансфери към съответните общини.

Приемането на програмата е способ за насърчаване на творческите, научните и спортните заложби и потребности на деца с изявени дарби в областта на изкуството и науката, класирани на първо, второ или трето място на конкурс, олимпиада или състезание на национално или международно равнище, или спечелили златен, сребърен или бронзов медал на международна олимпиада, международен конкурс или състезание в областта на науката, а в областта на спорта – на първо, второ и трето място на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство, балканско първенство или на първо място на финали на държавно индивидуално първенство и ученически игри чрез еднократно финансово подпомагане и чрез стипендии. Въпреки късния момент на приемане на програмата, планираните в нея мерки – национални и международни конкурси и състезания, се провеждат регулярно, съобразно представения в Програмата график и младите таланти очакват да бъдат подкрепени чрез стипендии и еднократно финансово подпомагане. *(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се наблюдават отрицателни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Учениците са стимулирани да участват в конкурси, организаторите са стимулирани да провеждат национални и международни конкурси.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма.

Административна тежест:

Няма.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант „Без действие“	**Вариант 1**	**Вариант 2**	**Вариант n**
Ефективност	Цел 1: Предоставяне на закрила на деца с изявени дарби в областта на изкуствата, науката и спорта. Определяне на мерките за закрила, чрез посочване на списъка на националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които са планирани финансови средства за 2026 година по централния бюджет	ниска	висока		
Ефикасност	Цел 1: Предоставяне на закрила на деца с изявени дарби в областта на изкуствата, науката и спорта.	ниска	висока		

	Определяне на мерките за закрила, чрез посочване на списъка на националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които са планирани финансови средства за 2026 година по централния бюджет				
Съгласуваност	Цел 1: Предоставяне на закрила на деца с изявени дарби в областта на изкуствата, науката и спорта. Определяне на мерките за закрила, чрез посочване на списъка на националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които са планирани финансови средства за 2026 година по централния бюджет	ниска	висока		

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант n „1 “

При този нормативен акт, не е възможно да бъдат формулирани други варианти, различни от предложения вариант за приемане на наредбата и вариант „без действие”.

По проблем 2: Вариант n „ … “

……..……
……

По проблем 3: Вариант n „ … “

……..……
……

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Предвид спецификата на нормативната намеса при избира на препоръчителния вариант няма промяна на административната тежест за физическите и юридическите лица.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Предвид спецификата на нормативната намеса при избора на препоръчителния вариант не се засягат съществуващи регулаторни режими и услуги и не се създават нови.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Предвид спецификата на нормативната намеса при избора на препоръчителния вариант не се създават нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Предвид спецификата на нормативната намеса при избира на препоръчителния вариант няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се забелязват рискове при вариант „Приемане на нормативния акт“.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на постановление ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на културата и на Портала за обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за нормативните актове. Обществените консултации ще протекат в законоустановения 30 – дневен срок съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Няма.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Данни, получени от работната група, данни от МОН и НСИ относно броя на училищата по видове и за учениците в тях, изпълнение на Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2026 г.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Юлия Угринова

и.д. директор на дирекция СИХО

Дата: ..... г.

Подпис:

15.10.2026 г.

X Юлия Угринова

Юлия Угринова
и. д. директор на дирекция СИХО
Signed by: Yulia Tsvetanova Ugrinova